

Coco kan het!

Filosoferen met kinderen met het prentenboek van het jaar 2021

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om Leuk dat je aan de slag gaat met *Coco kan het*, het prentenboek van het jaar 2021.

Voorlezen is voor bijna elk kind een feest! Door met kinderen over een boek in gesprek te gaan, krijgt het verhaal nog meer betekenis en dat vergroot het leesplezier.

Je kunt op verschillende manieren over een boek in gesprek gaan. Zo kun je natuurlijk over het verhaal zelf praten. Vaak wordt er ook een sociaal emotioneel gesprek aan het verhaal gekoppeld. Dan bespreek je vragen zoals: Heb jij dat ook wel eens? Wat doe je dan?

Maar je kunt na het voorlezen ook met kinderen filosoferen over het thema van het boek. Dat kan al heel goed met jonge kinderen. Sterker nog, kleuters zijn de beste filosofen die er zijn, want zij zitten nog niet vast in kennis en durven nog vrij te redeneren.

Om meer diepgang in je gesprekken te krijgen is het aan te raden de kinderen steeds te vragen om hun antwoord toe te lichten. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

In de bijlage vind je kaartjes met speciale doorvraagvragen voor kleuters. Deze kun je ook downloaden via www.filosovvaardig.nl/ledenpagina. Lid worden is gratis.

Over het boek

Het is tijd voor de kleine Coco om haar vleugeltjes uit te slaan, maar ze durft nog niet goed. Ze bedenkt wat er allemaal fout kan gaan, maar ook heeft ze gedachtes aan de voordelen van wel kunnen vliegen. Mama moedigt haar aan en dan gaat ze ervoor. En het is leuk! En ja, ze valt een keer, maar dat bleek helemaal niet zo erg.

Doelgroep

3 t/m 6 jaar

Vooruitblik

Jonge kinderen vinden het vaak fijn als een boek meerdere keren wordt voorgelezen. Dat geeft jou mooi de kans om steeds op een andere manier over het boek in gesprek te gaan. De eerste keer kun je na het voorlezen napraten over het verhaal. Wat vinden de kinderen van Coco? Begrijpen ze zijn angst? Wat vinden ze van zijn moeder? Etc.

Een volgende keer kun je dan over een van de thema's van het boek filosoferen. Er zijn drie thema's zodat je drie keer een ander filosofisch gesprek kunt voeren. Met het gegeven lijstje vragen kun je het gesprek voeren. Daarna kun je de bijpassende activiteit doen.

Thema

De drie thema's zijn:

- Leren
- Faalangst
- Vertrouwen & aanmoediging

Vorbereiding voor de leerkracht/ouder

Leg als je over thema 1 leren gaat filosoferen tekenspullen voor de kinderen klaar.

Leg als je over thema 2 faalangst gaat filosoferen een bal en een mand (of ander item waar je de bal in kunt gooien) klaar.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovvaardig.nl/downloads

1. Leren

Knoop na het voorlezen van het boek met de kinderen een gesprekje aan met bijvoorbeeld deze vragen:

Coco moest leren vliegen. Weet jij nog hoe het was om te leren lopen?

Denk je dat je dat toen spannend vond?

Je kunt je vast nog wel herinneren hoe het was om te leren fietsen. Vond je dat eng?

Hoe heb je eigenlijk leren fietsen?

Denk je dat je alles kunt leren?

Bonusvragen

- Kan een fiets leren fietsen?
- Kan water leren hoe het ijs moet worden?
- Kan een flamingo leren vliegen?
- Kan een beer leren vliegen?
- Kan een flamingo berendingen leren?
- Wat is de beste plek om iets te leren?
- Kun je ook niets leren? Hoe doe je dat?
- Kan iedereen iets leren?
- Wanneer ben je klaar met leren?
- Kunnen opa's en oma's nog iets leren?
- Als er geen meesters en juffen waren, kun je dan nog iets leren?

Tekenopdracht

Laat de kinderen allemaal een tekening maken van iets wat ze willen leren. Loop tijdens deze opdracht rond en maak met zo veel mogelijk kinderen een praatje. Wat tekenen ze?

Waarom willen ze dat leren? Is het moeilijk om dit te leren? Wat is er eng aan? Waarom is het leuk om dat te kunnen? Eventueel kun je de tekeningen ook gezamenlijk in de kring bespreken.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

2. Faalangst

De stoïcijnen zijn filosofen die nadachten over hoe je het beste gelukkig kon worden en hoe je daarbij je hersenen kunt gebruiken. De grootste sta in de weg voor geluk is volgens hen angst. Een zo'n stoïcijnse filosoof was Epicurus en hij zei: "Als je ergens bang voor bent, moet je er diep over nadenken, en er gesprekken over voeren met vrienden." Ga daarom met de kinderen in gesprek over angst.

Leid je gesprek in en zeg: Coco vond het heel eng om te leren vliegen. Hij was bang dat hij zou vallen. Of dat er andere dingen mis zouden gaan. Geldt dat voor jullie ook? Waren jullie bijvoorbeeld bang om te leren zwemmen?

Stel daarna nog meer vragen:

Waar was je bang voor?

Konden de dingen waar je bang voor was ook echt gebeuren?

Coco dacht ook na over hoe leuk het zou zijn om te kunnen vliegen. Wat is er leuk aan kunnen zwemmen?

Wat wil je allemaal nog meer gaan leren?

Kun je alle genoemde voorbeelden ook allemaal leren?

Wat is er eng aan?

Wat kan er misgaan?

Wat is er leuk aan? (aan dat wat je wil leren)

Beren op de weg

Als iemand iets spannend vindt, ziet hij vaak een hoop beren op de weg. De stoïcijnen zeiden dat het je kan helpen om dan juist af en toe even tijd te nemen om al die beren te benoemen. Dit is een oefening die je ook goed met kinderen kunt doen. Ze mogen daarbij flink overdrijven want dat verdrijft de spanning. Je kunt dit op de volgende manier met kinderen oefenen.

Zet een mand in de kring. Neem een bal op schoot. Vertel dat het kan helpen om af en toe juist alles te bedenken wat er mis kan gaan. Wat kan er bijvoorbeeld allemaal misgaan als je de bal in de mand wil gooien? Laat de kinderen zo gek mogelijke dingen bedenken.

Bijvoorbeeld:

De bal kan tegen de lamp ketsen en dan valt de lamp kapot.

De bal kan door het raam vliegen en tegen het hoofd van dat opaatje dat daar loopt.

De bal kan naast de mand stuiteren en dan terug tegen je neus botsen.

Vraag tenslotte of het heel waarschijnlijk is dat deze dingen echt gebeuren. Zo ja, zou dat dan echt erg zijn?

Daarna kunnen de kinderen als afsluiting de bal om de beurt in de mand gooien.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

3. (Zelf)Vertrouwen & aanmoediging

Om in gesprek te gaan over (zelf)vertrouwen open je na het voorlezen het gesprek met dit bruggetje: De mama van Coco wist zeker dat hij kon leren vliegen. Ze had alle vertrouwen in Coco. Is het fijn als iemand denkt dat jij het kan?

Praat vervolgens verder met behulp van onderstaande vragen:

- Wie geeft jou dat vertrouwen? (oma, juf, tante, mama, papa, etc. Leg de focus niet meteen vanzelfsprekend op de ouders, zodat ook kinderen met een andere thuissituatie een antwoord kunnen geven)
- Heb je altijd de steun of aanmoediging van iemand nodig?
- Hoe kun je steun uit jezelf halen?
- Kun je jezelf aanmoedigen?
- Wat als je voortaan in gedachten zegt: je kunt het best! Zou dat helpen?
- Moedig jij wel eens iemand aan? (Bijvoorbeeld een klasgenootje of vriendje)

Powerposes

Er is een eenvoudige trucje om je brein te laten denken dat je helemaal niet bang bent en dat zijn powerposes. Uit onderzoek blijkt dat het helpt om te doen of je barst van het zelfvertrouwen in situaties waarin jij je onzeker voelt. Op den duur ga je dat zelfvertrouwen echt ervaren. Het helpt bijvoorbeeld om vlak voordat je iets spannends moet doen, powerposes aan te nemen. Je voelt zo je brein en voelt je zelfverzekerder. Laat de kinderen kennis maken met deze truc.

Laat elk kind een plekje in de ruimte zoeken. Geef daarna opdrachten voor het maken van zogenaamde powerposes zoals spierballen maken, je breed maken, brullen, op je borst kloppen, juichen, etc.

Misschien durven niet alle kinderen dit te doen, maar ze moeten het juist oefenen om dit soort dingen te gaan durven! Plus om nog een heleboel andere dingen te durven. Dat doe je dus door eerst te doen alsof je het durft. Oftewel: fake it till you make it!

Bespreek na afloop hoe iedereen zich voelt. Voelen de kinderen zich nu stoerder?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads